

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka a soudců Lenky Kaniové a Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Ing. K. H.**, zastoupen Mgr. Pavlem Pospíšilem, advokátem se sídlem Okružní 10, Mohelnice, proti žalovanému: **Městský úřad Mohelnice**, se sídlem U Brány 2, Mohelnice, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **V. K.**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2021, č. j. MUMO-OSU/18469/21, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 29. 8. 2023, č. j. 60 A 67/2021 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předcházející řízení

[1] Žalovaný vydal dne 10. 6. 2021 územní souhlas, na jehož základě byla umístěna stavba „*Oplocení a vodovodní přípojka pro rodinný dům č. p. X, Police*“ na pozemcích parc. č. st. X, parc. č. X, XA, XB (všechny ve vlastnictví oznamovatele záměru) a parc. č. 487/2 (ve vlastnictví obce Police) v katastrálním území Police.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud předně konstatoval, že žalovaný neporušil zákon, když před vydáním územního souhlasu se žalobcem nejednal. V souladu s § 96 odst. 3 písm. d) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění do 31. 12. 2023 (dále jen „stavební zákon“), není vyžadován souhlas osob, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být umístěním stavebního záměru přímo dotčeno, a to v případech stavebních záměrů uvedených v § 103, pokud nejsou umístěny ve vzdálenosti od společných hranic pozemků menší než 2 m. Ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) (ve znění účinném do 23. 1. 2023) přitom mezi vyjmenované záměry podřazovalo i vodovodní přípojky (bod 10) a oplocení (bod 14). Z výkresu „*koordinální situace stavby*“, který je součástí správního spisu, je pak zřejmé, že vzdálenost předmětných staveb od žalobcova pozemku je větší než 2 m. Souhlas žalobce tudíž nebyl vyžadován. Dále krajský soud odmítl námitku, dle které měl žalovaný žalobce považovat za jinou osobu ve smyslu § 96 odst. 5 stavebního zákona, jejíž práva by mohla být záměrem dotčena. Žalobce v tomto ohledu ani nevysvětlil, proč by měl pod zmíněné ustanovení spadat.

[3] Krajský soud se dále zabýval námitkami týkajícími se omezení veřejného prostoru a nesouladu záměru s Územním plánem obce Police (dále též „územní plán“). Jelikož šlo v projednávané věci o případ podle § 96b odst. 1 písm. c) stavebního zákona, byl žalovaný dle § 90 odst. 2 stavebního zákona sám povinen posoudit soulad záměru s územně plánovací dokumentací a s cíli a úkoly územního plánování. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že část pozemku parc. č. XA je zařazena v ploše s rozdílným způsobem využití – plochy veřejných prostranství. Územní plán přitom povoluje oplocení ploch veřejného prostranství, pokud neznemožní hlavní využití nebo zlepší podmínky pro fungování hlavního využití. Žalovaný uvedl, že stavba vodovodní přípojky a oplocení vyhovuje požadavkům na šířku jízdního pruhu komunikace s obousměrným provozem v úsporném provedení dle normy ČSN 73 6110. Zároveň bude vyhověno požadavkům vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb (dále jen „vyhláška č. 23/2008“). Tedy i přesto, že stavba zasahuje do účelové komunikace (veřejného prostranství), nebude znemožňovat její využití. Žalobce podotknul, že z bodu 3.4. písm. a) územního plánu vyplývá, že: „*Nejmenší šířka veřejného prostranství, jehož součástí je pozemní komunikace zpřístupňující pozemek stavby, je 8 m*“.

[4] Krajský soud nicméně v souladu s názorem žalovaného došel k závěru, že se jedná o požadavek vztahující se toliko na vymezení nových ploch. Na druhou stranu tvrzení žalovaného, dle kterého část pozemku parc. č. XA ani nebyla zamýšlena jako veřejné prostranství, nemá oporu ve spise. Krajský soud ovšem neshledal, že by tato vada měla vliv na zákonnost rozhodnutí.

II. Kasační stížnost žalobce

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

[6] Za první, stěžovatel namítá, že *část veřejného prostranství (účelová komunikace) nemůže být oplocena*. Dle § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích“), jsou veřejným prostranstvím *všechna náměstí, ulice, tržště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru*. Není přitom sporu, že část předmětné stavby má vést přes veřejné prostranství. Souhlas s užíváním veřejného prostranství byl dán jednak souhlasem původního vlastníka a takéž jeho užíváním „od nepaměti“, a to i pro zaplacenou část veřejného prostranství. Na jeho oplocení je tedy nutné nahlížet jako na omezení jeho užívání. Stěžovatel v tomto ohledu zdůraznil, že vlastník pozemku (osoba zúčastněná) měl vznést námitku v procesu přípravy a schvalování územního plánu, který část jeho pozemků parc. č. XA a XB označil za veřejné prostranství. Ostatně i Listina základních práv a svobod v čl. 11 odst. 3 stanoví, že: „*Vlastnictví zavazuje*“, přičemž tento projev vlastnického práva je neodmyslitelně spjat se zásadou „*právo náleží bdělym*“.

[7] Za druhé, stěžovatel namítá *nesprávné posouzení závazné části Územního plánu obce Police* ze strany žalovaného a následně i krajského soudu. Ačkoli bod 7. 9. 3. písm. d) územního plánu připouští podmíněné využití oplocení v rámci veřejného prostranství, nemůže toto bránit jeho užívání. Stěžovatel je toho názoru, že oplocená část plochy veřejného prostranství znemožní hlavní využití účelové komunikace. Stěžovatel zároveň poukazuje na § 22 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění do 31. 12. 2023 (dále jen „vyhláška č. 501/2006“), ze kterého vyplývá: „*Nejmenší šířka veřejného prostranství, jehož součástí je pozemní komunikace zpřístupňující pozemek rodinného domu, je 8 m. Při jednosměrném provozu lze tuto šířku snížit až na 6,5 m*“. V souvislosti s rozměry účelové komunikace, uvádí stěžovatel, že krajský soud zcela opomenul argumentaci, dle které je součástí veřejného prostranství i nejméně jeden pruh pro pěší se šířkou minimálně 2 m.

[8] Za třetí, stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, dle kterého *jej nejde považovat za osobu přímo dotčenou na svých právech ve smyslu § 96 odst. 5 stavebního zákona*. Stěžovatel již v žalobě uvedl, že komunikaci využívá k přístupu a příjezdu ke svým pozemkům. Oplocením veřejného prostranství zároveň dojde ke změně odtokových poměrů v neprospěch stěžovatele.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[10] Osoba zúčastněná se ztotožnila se závěry krajského soudu.

III. Právní posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou, zastoupenou advokátem, a přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost **není** důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) se nejprve zabýval otázkou, zda může být část veřejného prostranství (účelová komunikace) oplocena. Ze správního spisu vyplývá, že osoba zúčastněná je vlastníkem pozemků parc. č. XA a XB, skrz které má vést oplocení. V souladu s územním plánem je tato část označena za veřejné prostranství. Ustanovení § 34 zákona o obcích „veřejné prostranství“ definuje jako *všechna náměstí, ulice, tržště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*

[14] Rozhodné tedy není, kdo je vlastníkem pozemku, naopak je zřejmé, že jím může být i soukromý subjekt. Podstatný je účel, ke kterému veřejné prostranství slouží, a zdali mu není ze strany vlastníka pozemku bráněno. Z nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02, vyplývá, že: *„Musí jít o takové užívání, které odpovídá povaze a účelu statku a které nevylučuje z obdobného užívání téhož statku jiné, byť i jen potenciální uživatele.“*

[15] V projednávané věci je předmětným veřejným prostranstvím *účelová komunikace*. Jak sám stěžovatel stanovil, hlavním využitím je přístup k pozemkům podél cesty.

[16] Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že z pořízené fotodokumentace je zřejmé zúžení účelové komunikace, když: *„[...] hrana oplocení je na hraně vyjeté koleje...“* přitom *„koleje nelze mít ve vzdálenosti blízké se nule od původního oplocení vybudovaného v minulosti, protože konstrukce vozidel (karoserie je širší než podvozek) to neumožňuje.“* Žalovaný v rámci ústního jednání před krajským soudem zdůraznil, že komunikace má i po přestavbě v nejužším místě šířku 4,5 m, přičemž stěžovatel toto tvrzení nijak nerozporuje. Žalovaný při přijímání svého rozhodnutí vycházel z požadavků normy ČSN 73 6110, která se mimo jiné vztahuje na *projektování místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, a to pro novostavby i přestavby, v zastavěném i nezastavěném území obcí.* Účelová komunikace, a to i po realizaci projektovaného oplocení, by pak vyhovovala požadavkům pro *„jízdni pruh komunikace s obousměrným provozem v úsporném provedení“*, a to dle bodu 8. 2. 2. zmíněné normy, jelikož šířka mezi obrubami je větší než 3 m. Zároveň jsou dodrženy standardy zakotvené v bodě 2 přílohy č. 3 vyhlášky č. 23/2008, dle kterého: *„Vjezdy na pozemky obestavěné, obrazené nebo jiným způsobem znepřístupněné a určené pro příjezd požární techniky musí být navrženy o minimální šířce 3,5 m a výšce 4,1 m“.* Namísto je taktéž dodat, že komunikace je vedena jako „účelová“ a v souladu s § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, tedy slouží převážně ke *spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi.* Nelze tedy stanovit, že by zúžení mohlo způsobit komplikace v místní dopravě.

[17] Po přihlédnutí k těmto okolnostem ani NSS nevidí, jak by realizací zamýšleného oplocení došlo k zamezení účelu veřejného prostranství v podobě pro lokální potřeby využitelné (nezpevněné) účelové komunikace.

[18] Dále se NSS zabýval namítaným nesprávným posouzením závazné části Územního plánu obce Police. Bod 3. 4. písm. a) územního plánu stanoví: *„Nejmenší šířka veřejného prostranství, jehož součástí je pozemní komunikace zpřístupňující pozemek stavby, je 8 m“.* Tento požadavek pak odpovídá i ustanovení § 22 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006. Územní plán

pokračování

na úvod kapitoly 7 předjímá, že využití ploch musí zohlednit požadavky základní koncepce rozvoje území. Mezi tyto lze podřadit i požadavek uvedený v bodě 3. 4. písm. a).

[19] Jak nicméně správně konstatoval krajský soud, jde toliko o požadavek na *vymezování nových ploch*, přičemž stěžovatel nenamítal, že by účelová komunikace měla před umístěním oplocení šířku 8 m. Kasační soud v rozsudku ze dne 29. 1. 2015, č. j. 5 As 79/2014 - 38, stanovil, že: „*předmětnou vyhlášku* (tj. vyhlášku č. 501/2006) *nelze aplikovat, začala-li platit dne 1. 1. 2007, tedy až poté, když byl již pozemek veřejného prostranství vymezen.*“ Ke stejnému závěru došel NSS v nyní projednávané věci. Ostatně představa, že by se při vydání nového územního plánu či vyhlášky měly měnit všechny pozemní komunikace podle nově požadovaných rozměrů, je iluzorní.

[20] Co se týká nezohlednění skutečnosti, že součástí veřejného prostranství má být i nejméně jeden pruh pro pěší se šířkou minimálně 2 m, lze stěžovateli přisvědčit, že s touto námitkou se krajský soud výslovně nevypořádal. Nejedná se však o vadu, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí. Podle bodu 5. 1. 1. územního plánu představuje pěší propojení trasu, jenž určuje směrový průběh veřejného prostranství o minimální šířce 2 m a musí být průchozí 24 hodin denně. Uvedené požadavky jsou i po zúžení cesty splněny. Jak bylo uvedeno výše, šířka v nejužším bodě činí 4,5 m. Zároveň NSS odkazuje na argumentaci predestřenou již v předcházejícím bodě tohoto rozsudku, dle které se územní plán vztahuje toliko na vymezování nových ploch.

[21] Závěrem se NSS zabýval otázkou, zda měl žalovaný považovat stěžovatele za osobu jinou, jejíž práva mohla být stavbou přímo dotčena ve smyslu § 96 odst. 5 stavebního zákona. Podle zmíněného ustanovení úřad rozhodne usnesením o provedení územního řízení, dojde-li k závěru *že oznámení nebo záměr nesplňuje podmínky pro vydání územního souhlasu, nebo mohou být přímo dotčena práva dalších osob kromě osob uvedených v odstavci 3 písm. d), ledaže by s tím tyto osoby vyslovily souhlas.* V souladu s § 96 odst. 3 písm. d) stavebního zákona *se souhlas (sousedů) nevyžaduje v případech stavebních záměrů uvedených v § 103, pokud nejsou umístěny ve vzdálenosti od společných hranic pozemků menší než 2 m.* Ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) (ve znění účinném do 23. 1. 2023) pak mezi předmětnými záměry uvádělo i vodovodní přípojky (bod 10) a oplocení (bod 14). Žalovaný tedy stanovil, že souhlas stěžovatele není vyžadován, jelikož spadá do skupiny osob podle § 96 odst. 3 písm. d) stavebního zákona.

[22] Kasační soud tedy konstatuje, že není nutný souhlas osob, jejichž věcné nebo vlastnické právo k sousedícím stavbám či pozemkům má být dotčeno, pakliže stavební záměr spadá pod § 103 stavebního zákona a zároveň není umístěn ve vzdálenosti od sousedních pozemků menší než 2 m. Tato podmínka byla v projednávané věci v okamžiku ohlašování záměru a dle předložené dokumentace splněna. Výjimka § 96 odst. 3 písm. d) stavebního zákona byla aplikovatelná. Za této situace NSS nechápe, ostatně stejně jako krajský soud v bodě [15] jeho rozsudku, jak by stěžovatelem opětovně činěný odkaz na ustanovení § 96 odst. 5 stavebního zákona, jehož hypotéza vychází ze situace, že stavební úřad vyhodnotí okruh účastníků řízení jinak než oznamovatel (což se zde nestalo), mohl být v projednávané věci relevantní.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož NSS neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[24] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch. Nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[25] Výrok ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení vychází z § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V řízení o kasační stížnosti však NSS osobě zúčastněné na řízení žádné povinnosti neuložil. Nemá proto právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2024

Michal Bobek
předseda senátu